

Historia opactwa cystersów w Szczyrzycu liczy ponad 780 lat. Jego fundatorem był wojewoda krakowski Teodor Cedro herbu Gryf, który cystersom z Jędrzejowa ofiarował w 1234 roku rozległe tereny na Podtatrzu w celu ich skolonizowania. Cystersi założyli w 1234 roku swój klasztor w Ludźmierzu. Jednak ze względu na nienajlepsze i surowe warunki klimatyczne, nieurodzajną ziemię oraz napady rabusiów na klasztor cystersi w 1243 roku przenieśli siedzibę opactwa z Ludźmierza do Szczyrzycy. Tu został zbudowany drewniany klasztor z kamiennym kościołem. Dzieło przebudowy i rozbudowy opactwa w 1620 roku rozpoczął opat Stanisław Drohojowski a kontynuował je w następnych latach opat Remigusz Łukomski zaś prace zakończono dopiero po wielu latach za czasów opata Joachima Mstowskiego. Powstał wtedy obecnie zachowany barokowy kompleks opactwa, w skład którego wchodzi kościół pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej i św. Stanisława Biskupa oraz klasztor wraz z ogrodem.

Zakon cystersów od swych początków związany był szczególnie kultem Matki Boskiej. To z cystersami związany jest początek kultu Matki Boskiej w Ludźmierzu a także w późniejszym okresie w Szczyrzycu rozpowszechnienie kultu wizerunku Matki Boskiej Szczyrzyckiej.

W skład zespołu opactwa cystersów w Szczyrzycu wchodzi kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i Świętego Stanisława Biskupa zabudowania klasztoru, zabudowania gospodarcze dawny spichlerz pełniący funkcję muzeum i ogród klasztorny.

Kościół klasztorny został konsekrowany w 1642 roku przez biskupa Tomasza Oborskiego. Jest to świątynia murowana zbudowana na planie krzyża łacińskiego. W prezbiterium zamkniętym absydą znajdują się barokowy ołtarz główny oraz bogato zdobione stalle zakonne. Wnętrze świątyni ozdobione jest polichromią, którą w 1913 roku wykonał artysta Jan Bukowski. W ołtarzu głównym znajduje się łaskami słynący wizerunek Matki Boskiej Szczyrzyckiej. Nieznane jest pochodzenie obrazu ani dokładny czas jego powstania. Prawdopodobnie został namalowany w XVI wieku. Pewne jest to, że od samego początku swojej obecności w Szczyrzycu obraz otaczany był czcią. Pod koniec XVIII wieku wojska austriackie dokonały grabieży wotów i ozdób.

W muzeum klasztornym zgromadzono wiele ciekawych eksponatów. Można tu zobaczyć między innymi zbiór dawnych dokumentów i ksiąg liturgicznych, militaria, zabytkowe szaty i sprzęty liturgiczne, liczne dzieła sztuki sakralnej, a także kolekcję związaną z produkcją piwa i browarnictwa. Przy klasztorze w Szczyrzycu od XVII wieku działał browar.

Warto wiedzieć, że klasztor cystersów w Szczyrzycu jest jednym z dwóch opactw cysterskich w Polsce które działają bez przerwy do dziś.

Sanktuarium Matki Boskiej Szkaplerznej w Dobrej

W miejscowości Dobra położonej w Beskidzie Wyspowym nad rzeką Łososina znajduje się najmłodsze Sanktuarium w Powiecie Limanowskim. 28 października 2013 roku biskup tarnowski Andrzej Jeż ogłosił uroczyste kościół parafialny w Dobrej Sanktuarium Matki Boskiej Szkaplerznej.

Parafia w Dobrej została erygowana w 1361 roku przez biskupa krakowskiego Bodzanę. Obecnie w parafii funkcjonują dwa kościoły zabytkowy drewniany oraz nowy murowany. Zabytkowa drewniana świątynia pod wezwaniem Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza pochodzi z XVII wieku. Zbudowana została w stylu barokowym a ufundowana została Jerzego Dominika Lubomirskiego w 1678 roku na miejscu poprzedniej średniowiecznej która spłonęła w pożarze. Przy tym zabytkowym kościele w XVIII wieku dobudowano kaplicę, w której otaczano czcią wizerunek Matki Boskiej Szkaplerznej ufundowany przez księdza Wojciecha Juraszewskiego. Jednak kult Matki Boskiej Szkaplerznej był obecny w Dobrej wcześniej. W drugiej połowie XX wieku drewniany kościół okazał się za mały dla licznej parafii i podjęto starania o budowę nowej świątyni. Nową murowaną świątynię wzniesiono w latach 1982 – 1989 według projektu Wojciecha Szczygła. Nowy kościół poświęcił 24 grudnia 1989 roku biskup Piotr Bednarczyk a 16 lipca 1991 roku ówczesny biskup tarnowski Józef Życiński konsekrował nową świątynię. Do głównego ołtarza w nowym kościele przeniesiono z zabytkowej świątyni otaczany kultem obraz Matki Boskiej Szkaplerznej. Obraz ten przedstawia Maryję wciągającą szkaplerz Świętemu Szymonowi Stockowi. W dolnym rogu namalowana jest postać fundatora księdza Wojciecha Juraszewskiego. W nowym kościele warto zwrócić także uwagę między innymi na rzeźbione stacje Drogi Krzyżowej wykonane przez Stanisława Ciężadlika. Pomiedzy starym, a nowym kościołem znajduje się budynek zabytkowej plebanii, a w niewielkiej odległości usytuowany jest także cmentarz parafialny na którym znajdują się zarówno cenne stare nagrobki.

Kontakt: www.szczyrzyc.cystersi.pl

Kontakt: www.dobra.diecezja.tarnow.pl

Lokalna Organizacja Turystyczna
Powiatu Limanowskiego

MOBILNY SYSTEM
INFORMACJI TURYSTYCZNEJ
Powiatu Limanowskiego

SANKTUARIA

W POWIECIE LIMANOWSKIM

tekst: Anna Król, Agnieszka Mróz, Paweł Tokarczyk

fotografie: Kamil Bańkowski

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Sfinansowano przez Narodowy
Instytut Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa obywatelskiego
ze środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich
na lata 2018 - 2030

Bazylika Matki Boskiej Bolesnej w Limanowej

Obecna bazylika jest trzecią świątynią parafialną znajdującą się na tym miejscu. Kościół ten zbudowany został w latach 1911 – 1918, ale historia jego powstania rozpoczyna się w marcu 1891 roku, kiedy to w głowie młodego limanowskiego proboszcza ks. Kazimierza Łazarskiego (1858 – 1944) zrodziła się idea budowy nowego murowanego kościoła w Limanowej jako pomnika – wotum stulecia Konstytucji 3 Maja. W 1908 roku z inicjatywy wybitnego malarza Jacka Malczewskiego (1854 – 1929) ogłoszono konkurs na projekt nowego kościoła w Limanowej. Konkurs ten został rozstrzygnięty w maju 1909 roku. Po II wojnie światowej podjęto kilkuletnie starania o koronację koronami papieskimi cudownej figury Matki Boskiej Bolesnej. Uroczysta koronacja Piety Limanowskiej odbyła się 11 września 1966 roku. Dokonał jej ówczesny metropolita krakowski arcybiskup Karol Wojtyła. W 1991 roku w dwusetną rocznicę Konstytucji 3 Maja papież Jan Paweł II podniósł kościół w Limanowej do rangi Bazyliki Mniejszej.

Bazylika limanowska wzniesiona jest w stylu tak zwanym swojsko – narodowym. Jej architektura nawiązuje zarazem do typowych drewnianych kościołów południowej Małopolski jak i motywów historycznych. Możemy tu zobaczyć elementy architektury romańskiej, gotyckiej, renesansowej i barokowej. Bryła świątyni składa się z korpusu nawowego nakrytego spadzistym dachem, niższego prezbiterium zamkniętego absydą i monumentalnej wieży nakrytej barokowym hełmem. Mury świątyni z zewnątrz obłożone są miejscowym piaskowcem magurskim o barwie szaro – żółtej. Do bryły świątyni przylegają dwie boczne kaplice kopułowe nawiązujące swym wyglądem do Kaplicy Zygmuntowskiej i Kaplicy Wazów z Katedry Wawelskiej. Górująca nad rynkiem limanowskim wieża ma wysokość ponad 65 metrów i zwieńczona jest hełmem pokrytym blachą miedzianą. Na szczycie fasady frontowej umieszczona została wykuta w kamieniu Grupa Ukrzyżowania zaprojektowana przez Zygmunta Otto. Poniżej niej znajduje się Orzeł Jagielloński w koronie z datami 3 V 1791 – 1891. Godło Polski zostało tu umieszczone właśnie dlatego aby przypominać, że kościół został wzniesiony jako pomnik stulecia Konstytucji 3 Maja.

Wokół kościoła znajdują się zabudowania sanktuarium w tym tak zwany Plac Koronacyjny z ołtarzem polowym otoczony z jednej strony krążgankami, Dom Pielgrzyma, w którym znajduje się Muzeum Parafialne. W krążgankach przy Placu Koronacyjnym można zobaczyć figury i obrazy Matki Boskiej z różnych części świata. Przed bazyliką stoi pomnik papieża Jana Pawła II wykonany przez Czesława Dźwigaję.

Kontakt:

www.bazylika-limanowa.pl

Sanktuarium Matki Boskiej Pocieszenia w Pasierbcu

Sanktuarium Matki Boskiej Pocieszenia znajduje się we wsi Pasierbiec położonej u stóp Pasierbieckiej Góry 768 m n.p.m. oraz Kamionnej 801 m n.p.m. Sam początek jego powstania związany jest z niezwykłą historią Jana Matrasa z Laskowej. Ten galicyjski chłop ze wsi Laskowa został wcielony do austriackiej cesarskiej armii i w roku 1793 podczas bitwy pod Rastatt został ciężko ranny. Świadom niechybnej śmierci na polu bitwy pod kopytami koni Jan błagał o ratunek Najświętszą Maryję. Wtedy właśnie – w półśnie i odrętwieniu – zobaczył jaśniejącą postać Matki Boskiej, która osłoniła go swoim płaszczem. Jan uznał swoje ocalenie za dzieło Opatrzności Bożej i złożył uroczyste, publiczne ślubowanie, że jeżeli powróci szczęśliwie do domu, wybuduje kaplicę ku czci Najświętszej Marii Panny. Obietnicy tej dopełnił w 1822 roku. Powstała wtedy kamienna, kryta gontem kaplica zwieńczona małą wieżyczką. Jan Matras poczynił także starania, aby umieścić tam zakupiony przez siebie w Gorlicach obraz przedstawiający Matkę Boską Pocieszenia.

Kaplicę wzniesioną przez Jana Matrasa poświęcił w 1824 roku dziekan tymbarski ks. Andrzej Danek. Z czasem kult Matki Boskiej Pocieszenia zaczął się rozszerzać – początkowo wśród mieszkańców Pasierbca i okolicy, a następnie wśród wiernych z odległych zakątków regionu i całego kraju.

Przez lata Pasierbiec należał do parafii Wszystkich świętych w Łososinie Górnej. Samodzielna parafia została dopiero ustanowiona w 1958 roku. 19 sierpnia 2017 roku biskup tarnowski Andrzej Jeż dokonał konsekracji pasierbieckiej świątyni.

Bryłę kościoła tworzą dwie nawy układają się w literę M. W nawie głównej znajduje się ołtarz główny zaprojektowany przez krakowskiego artystę Wincentego Kućmę w którym znajdują się łaskami słynący obraz Matki Boskiej. Ołtarz ten został wykonany w 1993 roku na okoliczność koronacji cudownego wizerunku. Obraz został umieszczony w tryptyku, na którego dwóch ruchomych częściach znajdują się wota składane Matce Bożej. Na zewnętrznej stronie skrzydeł zobaczyć można sceny z życia Maryi. W kościele znajdują się pięć witraży.

Umieszczenie świątyni na wzgórzu umożliwiło wybudowanie wokół niej plenerowych stacji Drogi Krzyżowej. Każdą ze stacji zdobią wielkie figury z brązu projektu Wincentego Kućmy. Pielgrzymi przemierzając poszczególne stacje mogą spotkać się nie tylko z cierpiącym Jezusem, ale także ze świętymi i błogosławionymi bliskimi Polakom w XX i XXI wieku. Na pamiątkę cudu podczas bitwy pod Rastatt została wybudowana Grota Ocalenia. Po dziś dzień Pasierbiec to miejsce, w którym wciąż trwa żywa wiara. Co roku odwiedzają je liczni pielgrzymi z całego kraju, Europy i Świata.

Kontakt:

www.pasierbiec.com

Opactwo Cystersów w Szczyrzycu